

มารู้จักกับองค์การพัฒนาเอกชน

Let's Know the Non-Government Organization

ชนบพันธุ์ เอี่ยมโอภาส^{*}
Kanoppan lam-opas

บทคัดย่อ

นับได้ว่าองค์การพัฒนาเอกชน (Non-Government Organization: NGO) เป็นองค์การไม่หวังกำไร (Non-Profit Organization: NPO) รูปแบบหนึ่งที่มีความสำคัญกับสังคมโดยรวม เพราะองค์การดังกล่าวก่อตั้งขึ้นมาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการกับสาธารณชน เป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้คนในสังคม โดยมีได้คำนึงถึงผลตอบแทนที่องค์การจะได้รับในรูปของกำไรจากการดำเนินงานนั้น ๆ

องค์การเอกชนที่ไม่หวังกำไรสามารถจัดประเภทขององค์การได้ โดยพิจารณาจากการดำเนินงานเป็นหลัก ได้แก่ องค์การพัฒนาเอกชนด้านการศึกษาด้านวัฒนธรรม ด้านศาสนา ด้านการกุศล ด้านมูลเหตุทางสังคม ด้านการสมาคม ด้านการสาธารณสุข และด้านการเมือง

ทั้งองค์การเอกชนที่ไม่หวังกำไร และองค์การที่หวังกำไรซึ่งหมายถึงหน่วยงานภาครัฐกิจ ต่างเป็นองค์การที่จัดตั้งและดำเนินงานในรูปของภาคเอกชน มิใช่ส่วนราชการและมีอิสระในการบริหารงานในองค์การแต่ละแห่งอย่างเป็นเอกเทศ แต่องค์การทั้ง 2 รูปแบบนี้ ก็มีความแตกต่างที่สำคัญ คือเป้าหมายหลักของการดำเนินงาน กล่าวคือองค์การที่หวังกำไรจะมุ่งเป้าหมายไปที่การได้

^{*} ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

รับกำไรจากการดำเนินงาน ซึ่งกำไรนั้นอาจจะเป็นกำไรก่อนหักค่าใช้จ่าย กำไรสุทธิ หรือกำไรต่อหุ้น ในขณะที่องค์การเอกชนที่ไม่หวังกำไรจะมีเป้าหมายอยู่ที่การให้บริการกับสังคมโดยรวม หรือกลุ่มผู้ด้อยโอกาสต่าง ๆ

เมื่อเปรียบเทียบขององค์การเอกชนที่ไม่หวังกำไรกับหน่วยราชการพบว่าองค์การทั้ง 2 รูปแบบ มีเป้าหมายของการก่อตั้งและการดำเนินงานเดียวกัน แต่มีความแตกต่างที่สำคัญในเรื่องของงบประมาณที่ได้รับ นั่นคือหน่วยราชการได้รับงบประมาณจากงบประมาณแผ่นดินประจำปี ในขณะที่องค์การพัฒนาเอกชนได้รับจากเงินบริจาค

Abstract

A non-government organization (NGO), which is a non-profit organization has a major objective of serving the public, to raise the quality of their life without seeking for any profit.

A family of non-government organizations has eight members: educational, cultural, religious, charitable, social, associational, public health and political.

Although a non-government organization is different from a profit seeking organization, they do share certain similarities. One of the similarities is that they both are operated as a private, non-government organization. This means they each could have an independent managerial unit overseeing all administrative workload indeed.

A comparison between a non-government organization and a government organization indicates that they both have the same establishment goals and similar operation. However, the budget for the former is mainly from donation while that for the latter is basically from the country's fiscal budget.

เมื่อเอ่ยถึงองค์การพัฒนาเอกชน หลายคนคงจะทำสีหน้าหงงหงาย เพราะองค์การรูปแบบนี้ไม่ใช่สิ่งที่คุ้นเคยกันในชีวิตประจำวัน ดังเช่น องค์การภาคธุรกิจ อาทิ ธนาคาร ห้างสรรพสินค้า บริษัทผู้ผลิตสินค้า อุปโภคบริโภคต่าง ๆ และองค์การดังกล่าวก็ไม่ใช่นักหน่วยราชการที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินชีวิตของผู้คนทั่วไป อาทิ การติดต่อกับสำนักงานเขต หรือที่ว่าการอำเภอ ในเรื่องทะเบียนราษฎร การยื่นภาษีเงินได้ประจำปี กับกรมสรรพากร การเข้าเรียนในสถานศึกษาของรัฐบาลในระดับต่าง ๆ ตั้งแต่ ประถมศึกษา มัธยมศึกษา หรืออุดมศึกษา ถ้าเช่นนั้นแล้วองค์การพัฒนาเอกชนคือหน่วยงานใด และเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้คนในสังคม ในลักษณะใด

บทความนี้จะกล่าวถึงความหมาย ความเป็นมา วัตถุประสงค์ และประเภทขององค์การพัฒนาเอกชน ตลอดจนจะได้เปรียบเทียบองค์การดังกล่าวกับองค์การมุ่งหวังกำไร และกับหน่วยราชการ

ความหมายขององค์การพัฒนาเอกชน

องค์การพัฒนาเอกชน มาจากคำในภาษาอังกฤษว่า Non-Government Organization หรือที่เรียกกันด้วยคำย่อว่า NGO จัดได้ว่าเป็นองค์การที่ไม่หวังกำไร (Non-Profit Organization: NPO) รูปแบบหนึ่งในประเทศไทย มีการเรียกองค์การดังกล่าวในหลายชื่อ อาทิ องค์การสาธารณประโยชน์ องค์การเอกชนที่ไม่หวังกำไร องค์การเอกชนที่ไม่แสวงหากำไร หรือองค์การภาคประชาชน แต่ชื่อที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายคือ องค์การพัฒนาเอกชน

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้คำจำกัดความขององค์การที่ไม่หวังกำไรไว้ต่าง ๆ กันดังนี้

หลุยส์ อี.บอร์น และ เดวิด แอล เคิร์ต (1983: 520) ระบุว่า องค์การที่ไม่หวังกำไร หมายถึงองค์การที่มีจุดประสงค์เบื้องต้นในสิ่งอื่น ๆ ที่นอกเหนือไปจากการทำกำไรให้กับผู้เป็นเจ้าของ

ซาลี ดับบลิว แลมป์ (1986: 602) กล่าวว่าองค์การที่ไม่หวังกำไร หมายถึง หน่วยงานต่าง ๆ ที่ทำงานเฉพาะกิจ เช่น เรื่องวัฒนธรรม การอนุรักษ์ ศาสนา สังคม บริการ สุขภาพ การให้การศึกษากิจกรรมการกุศล การสันตนาการ และการปกครองสาธารณชน หน่วยงานดังกล่าวเป็นหน่วยงานอิสระที่ดำเนินงานเพื่อเหตุผลที่มากกว่าการหากำไร

คาร์ล แมคดาเนียล และ วิลเลียม อาร์.ดาร์เด็น (1987: 665) กล่าวว่าองค์การที่มีได้มุ่งหวังกำไร หมายถึง องค์การที่มีโครงสร้างเฉพาะอย่าง มีวัตถุประสงค์ที่เฉพาะเจาะจง มุ่งที่การให้บริการกับสังคม มีกลุ่มเป้าหมายเป็นสาธารณชนทั่วไป

สำนักงานสถิติแห่งชาติของประเทศไทย (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2541: 5) ได้ให้คำจำกัดความขององค์การที่ไม่หวังกำไรไว้ว่า หมายถึง หน่วยงานของเอกชนซึ่งจัดตั้งขึ้นในรูปนิติบุคคล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินงานเกี่ยวกับการสังคมสงเคราะห์และสาธารณกุศล โดยไม่แสวงหากำไร ได้แก่ มูลนิธิชัยพัฒนา สมาคม YMCA สมาคมส่งเสริมวัฒนธรรมหญิง ยุวพุทธิกสมาคมแห่งประเทศไทย เป็นต้น

สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น (กาญจนา ตั้งชลทิพย์, 2542: 241) ได้จำกัดความหมายของ “องค์กรพัฒนาเอกชน” ว่า คือ องค์กรที่ทำงานด้านพัฒนาด้วยตนเองทั้งหมดหรือบางส่วน ซึ่งจะรวมกิจกรรมไว้ 8 กิจกรรมด้วยกัน คือ สิทธิมนุษยชน พัฒนาชุมชน ข่าวสารข้อมูล สนับสนุนและประสานงาน องค์กรพัฒนาเอกชน ให้ทุนสนับสนุนการพัฒนาและช่วยเหลือแก่องค์กรหรือหน่วยงานอื่น สวัสดิการสังคม (สังคมสงเคราะห์) รณรงค์เผยแพร่ และสวัสดิการสังคม

ดังนั้น องค์กรที่ไม่หวังกำไร จึงหมายถึงหน่วยงานที่ก่อตั้งขึ้นเพื่อให้บริการกับสังคมโดยรวม เป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้คนในสังคม โดยมีได้คำนึงถึงผลตอบแทนที่องค์กรจะได้รับในรูปของกำไรจากการดำเนินงานนั้น ๆ

จากคำนิยามขององค์การที่ไม่หวังกำไร สามารถเทียบเคียงมา เป็นความหมายขององค์การพัฒนาเอกชนได้ว่า หมายถึงองค์การที่ไม่หวังกำไรที่ก่อตั้งและดำเนินงานโดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคล มีความเป็นอิสระเอกเทศและไม่ครอบคลุมถึงหน่วยราชการ หรือกล่าวโดยสรุปก็คือ องค์กรพัฒนาเอกชน หมายถึงองค์การที่ก่อตั้งและดำเนินงานโดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่เป็นภาคเอกชน มิใช่หน่วยงานของราชการ และมีได้มุ่งหวังผลกำไรจากการดำเนินงาน

ความเป็นมาขององค์การพัฒนาเอกชนในประเทศไทย

กาญจนา ตั้งชลทิพย์ (ชบวนการประชาสังคมไทย: ความเคลื่อนไหวภาคพลเมือง 2542: 233-234) ได้กล่าวถึงความเป็นมาขององค์การพัฒนาเอกชนในประเทศไทยไว้ในบทความเรื่อง “กลุ่มและองค์กรสาธารณประโยชน์ในสังคมไทย” ว่า “จุดเริ่มต้นขององค์กรสาธารณประโยชน์ในประเทศไทยเกิดจากกลุ่มขององค์กรคริสต์ศาสนากลุ่มคนจีน และกลุ่มที่เกิดจากบุคคลชั้นสูงในสังคมไทย ในระยะแรกของการดำเนินงานจะเป็นไปในลักษณะของการสงเคราะห์ การช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสในสังคม แต่ต่อมาได้ขยายทั้งกิจกรรมและกลุ่มคนเป้าหมายอยู่ในลักษณะของงานพัฒนา” นั่นคือการช่วยเหลือเพื่อให้กลุ่มคนเป้าหมายสามารถยืนอยู่ได้ด้วยตนเอง พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ขององค์การพัฒนาเอกชน

เมื่อองค์การพัฒนาเอกชน เป็นส่วนหนึ่งขององค์การที่ไม่หวังกำไร ดังนั้น วัตถุประสงค์ขององค์การจึงเป็นสิ่งเดียวกัน (ชนบทพันธุ์ ตั้งมณี, 2536: 290) ได้แก่

1. เพื่อให้บริการแก่สาธารณชนและชุมชนโดยทั่วไป
2. เพื่อให้การศึกษา และให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับองค์การของตนกับชุมชนเพื่อโน้มน้าวให้ผู้สนใจเข้าร่วมกิจกรรมของหน่วยงาน
3. เพื่อขอรับบริจาคเงินทุนและการอุดหนุนต่างๆ โดยนำสิ่งที่ได้รับมาใช้ในโครงการต่างๆ ที่จัดขึ้น
4. เพื่อส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัย และรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับองค์การ รวมถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวิธีการแก้ไขปัญหาในด้านนั้น ๆ
5. เพื่อสนองตอบและให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ให้การสนับสนุนในรูปต่าง ๆ เช่น ตัวเงิน ทรัพย์สิน เวลา และการสนับสนุนในลักษณะอื่น ๆ ตลอดจนสอดคล้องกับความต้องการของผู้ขอรับความช่วยเหลือด้วย
6. เพื่อให้ความร่วมมือกับองค์การการกุศลอื่น ๆ ในการบำเพ็ญประโยชน์ต่อสาธารณชน

ประเภทขององค์การพัฒนาเอกชน

สามารถจัดประเภทขององค์การพัฒนาเอกชน โดยพิจารณาจากลักษณะของกิจกรรมที่องค์การพัฒนาแต่ละแห่งดำเนินงานเป็นหลัก (Stanton, Etzel and Walker, 1991: 509) ได้ดังนี้

1. องค์การพัฒนาเอกชนด้านการศึกษา ได้แก่ หน่วยงานที่ให้ความรู้กับเด็ก เยาวชน และประชาชน ทั้งที่เป็นความรู้ในสายสามัญ (สามารถนำความรู้ไปสอบเทียบวัดระดับได้ เช่น ในระบบการศึกษานอกโรงเรียน) อาทิ โรงเรียนหมู่บ้านเด็ก โครงการของมูลนิธิเด็ก ณ อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งดูแลและให้การศึกษากับเด็ก ๆ ที่มีปัญหาในชีวิต เช่น ครอบครัวแตกแยก ถูกทำร้าย หนีออกจากบ้าน หรือโรงเรียนของคุณครูจันแรม ที่จังหวัดเชียงราย ที่ให้การศึกษากับเด็ก ๆ ชาวไทยภูเขา ให้สามารถอ่านออกเขียนได้ และมีความเข้าใจในภาษาไทย นอกจากนี้ยังอยู่ในรูปของการศึกษาที่เป็นวิชาชีพ อาทิ มูลนิธิลุงชาวไซอาซีฟ

2. องค์การพัฒนาเอกชนด้านวัฒนธรรม ได้แก่ พิพิธภัณฑสถานสัตว์ วังดนตรี กลุ่มละครและภาพยนตร์ อาทิ กลุ่มละครมะขามป้อม กลุ่มละครมาลา ที่มีการรวมตัวกันระหว่างคนรุ่นหนุ่มสาว ที่สนใจการแสดงออกในรูปของการแสดงละคร และจัดกิจกรรมแสดงละครเร่ยังชุมชนแออัด โดยสอดแทรกความรู้ต่าง ๆ เช่น สุขภาพอนามัย ผ่านเรื่องราวของละคร

3. องค์การพัฒนาเอกชนด้านศาสนา ได้แก่ สถานธรรมะ ศูนย์วิปัสณากรรมฐานที่ก่อตั้งโดยภาคเอกชน มิใช่ราชการ (ในที่นี้จึงไม่ครอบคลุมถึงวัดในพุทธศาสนา ซึ่งอยู่ภายใต้การดูแลของ กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ) อาทิ เสถียรธรรมสถาน ที่ก่อตั้งและดำเนินงานโดยแม่ชีศันสนีย์ เสถียรสุต

4. องค์การพัฒนาเอกชนด้านการศึกษา ได้แก่ หน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือกับผู้ด้อยโอกาส ผู้ที่มีความขาดแคลนในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อาทิ สภากาชาดไทย มูลนิธิเพื่อเด็กพิการ มูลนิธิเด็กอ่อนในสลัมในพระอุปถัมภ์สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ มูลนิธิคุ้มครองเด็ก

5. องค์การพัฒนาเอกชนด้านมูลเหตุทางสังคม ได้แก่ องค์การที่จัดตั้งขึ้นจากสภาพการณ์ทางสังคม ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคม อาทิ สมาคมพัฒนาประชากรและชุมชนที่ดำเนินงานเกี่ยวกับการรณรงค์ด้านการวางแผนครอบครัว องค์การนิรโทษกรรมสากล ซึ่งดำเนินงานเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน หรือมูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ที่ดำเนินงานเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจถึงผลเสียของการสูบบุหรี่ แนะนำวิธีการเลิกสูบบุหรี่

6. องค์การพัฒนาเอกชนด้านการสมาคม ได้แก่ สมาคมวิชาชีพ ซึ่งหมายถึงองค์การที่เป็นศูนย์กลางของผู้ปฏิบัติงานในวิชาชีพต่าง ๆ อาทิ สมาคมโฆษณาธุรกิจแห่งประเทศไทย (สมาชิกของสมาคมจะประกอบด้วย สำนักงานตัวแทนโฆษณา (advertising agency) และผู้ปฏิบัติงานโฆษณาในส่วนต่าง ๆ) สมาคมผู้ค้าอัญมณีแห่งประเทศไทย (สมาชิกของสมาคมประกอบด้วยผู้ประกอบการในธุรกิจการค้าอัญมณี) นอกเหนือจากสมาคมวิชาชีพแล้ว ยังมีสมาคมที่เป็นศูนย์รวมของสมาชิกที่มีความสนใจในเรื่องเดียวกัน อาทิ สมาคมไลออนส์ สโมสรโรตารี สมาคมซอนต้า

7. องค์การพัฒนาเอกชนด้านการสาธารณสุข ได้แก่ องค์การที่เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโรคภัยไข้เจ็บ วิธีการดูแลรักษาสุขภาพอนามัย รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือด้านการแพทย์กับประชาชนทั่วไป อาทิ มูลนิธิพิทักษ์ดวงตาประชาชน (ให้ความช่วยเหลือในการผ่าตัดดวงตาสำหรับผู้สูงอายุในชนบท) มูลนิธิหมอชาวบ้าน (รณรงค์ให้ประชาชนได้รู้จักป้องกันรักษาสุขภาพของตน ก่อนที่จะเกิดโรคภัยไข้เจ็บ)

8. องค์การพัฒนาเอกชนด้านการเมือง ได้แก่ องค์การ กลุ่มบุคคลหรือบุคคลที่ดำเนินงานในลักษณะของการเป็นตัวแทนของประชาชนในตำแหน่งทางการเมือง อาทิ พรรคการเมือง นักการเมืองในระดับต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับท้องถิ่นตลอดจนถึงระดับประเทศ

แนวทางดังกล่าวเห็นว่าใกล้เคียงกับรูปแบบขององค์กรพัฒนาเอกชนในประเทศไทย โดยจำแนกตามลักษณะการรวมกลุ่มทำงานตามกลุ่มเป้าหมายหรือกิจกรรมที่องค์กรแห่งนั้น ๆ มุ่งเน้น (สรุปความจาก กาญจนา ตั้งชลทิพย์, 2542: 242-248) ได้แก่

1. องค์กรที่ทำงานด้านเด็กและเยาวชน
2. องค์กรที่ทำงานด้านการพัฒนาชนบท
3. องค์กรที่ทำงานด้านสิ่งแวดล้อม
4. องค์กรที่ทำงานด้านสาธารณสุข

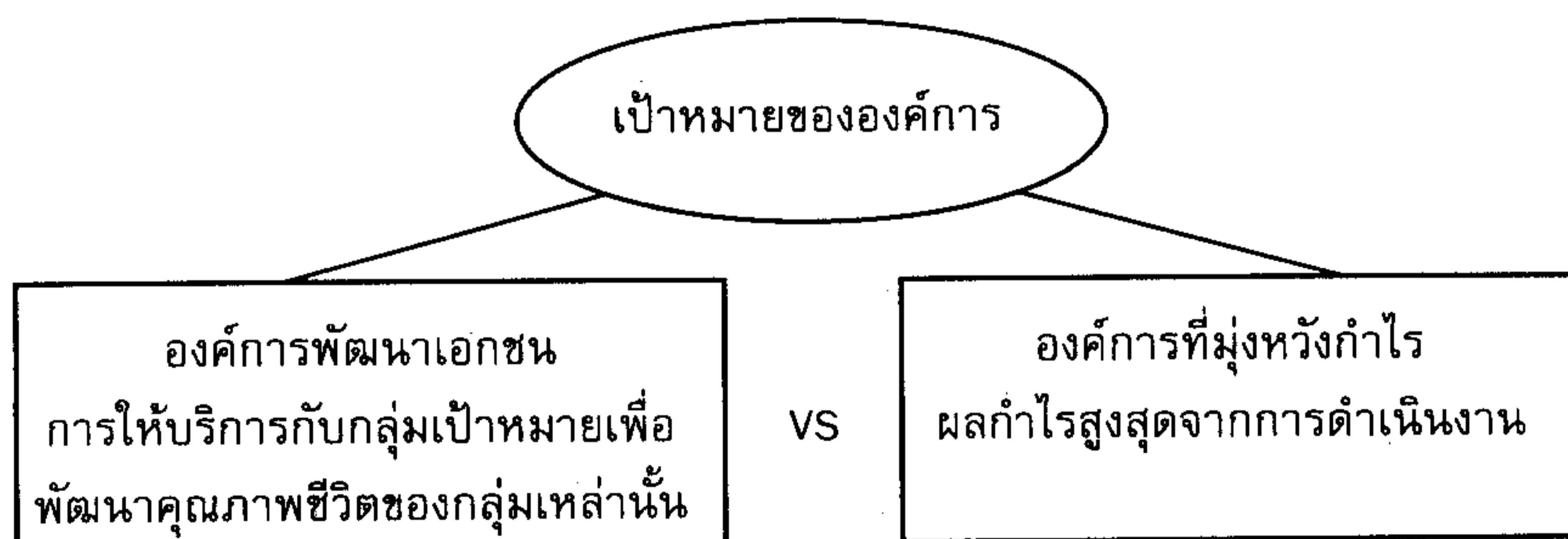
ชื่อและสัญลักษณ์ขององค์การพัฒนาเอกชนในประเทศไทย

ความสอดคล้องและความแตกต่างระหว่างองค์การพัฒนาเอกชน กับองค์การรูปแบบอื่น

การเปรียบเทียบองค์การพัฒนาเอกชนกับองค์การที่มุ่งหวังกำไร

ในลำดับแรกเมื่อเปรียบเทียบความสอดคล้องขององค์การพัฒนาเอกชนกับองค์การที่มุ่งหวังกำไร ซึ่งหมายถึงหน่วยงานภาคธุรกิจ อาชีพ กิจการเจ้าของคนเดียว ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด บริษัทจำกัด (มหาชน) จะพบว่าองค์การ 2 รูปแบบนี้มีความเหมือนกันอยู่ 2 ประการ กล่าวคือต่างเป็นองค์การที่จัดตั้งและดำเนินงานในรูปของภาคเอกชน โดยอาจจะเป็นบุคคล หรือคณะบุคคล ดำเนินการจดทะเบียนในลักษณะของนิติบุคคล มิใช่ส่วนราชการ และมีอิสระในการบริหารงาน ทุก ๆ ขั้นตอน ตั้งแต่การบริหารงานบุคคลกร การบริหารการเงิน การดำเนินการจัดการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

สำหรับความแตกต่างขององค์การทั้ง 2 รูปแบบนั้นมีด้วยกันหลายประการ แต่ความแตกต่างประการสำคัญจะอยู่ที่เป้าหมายขององค์การ ซึ่งองค์การที่มุ่งหวังกำไร จะมุ่งหวังที่จะได้รับผลกำไรสูงสุดจากการดำเนินงาน ในขณะที่องค์การพัฒนาเอกชน จะมีเป้าหมายในการให้บริการกับกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของกลุ่มเป้าหมายเหล่านั้น

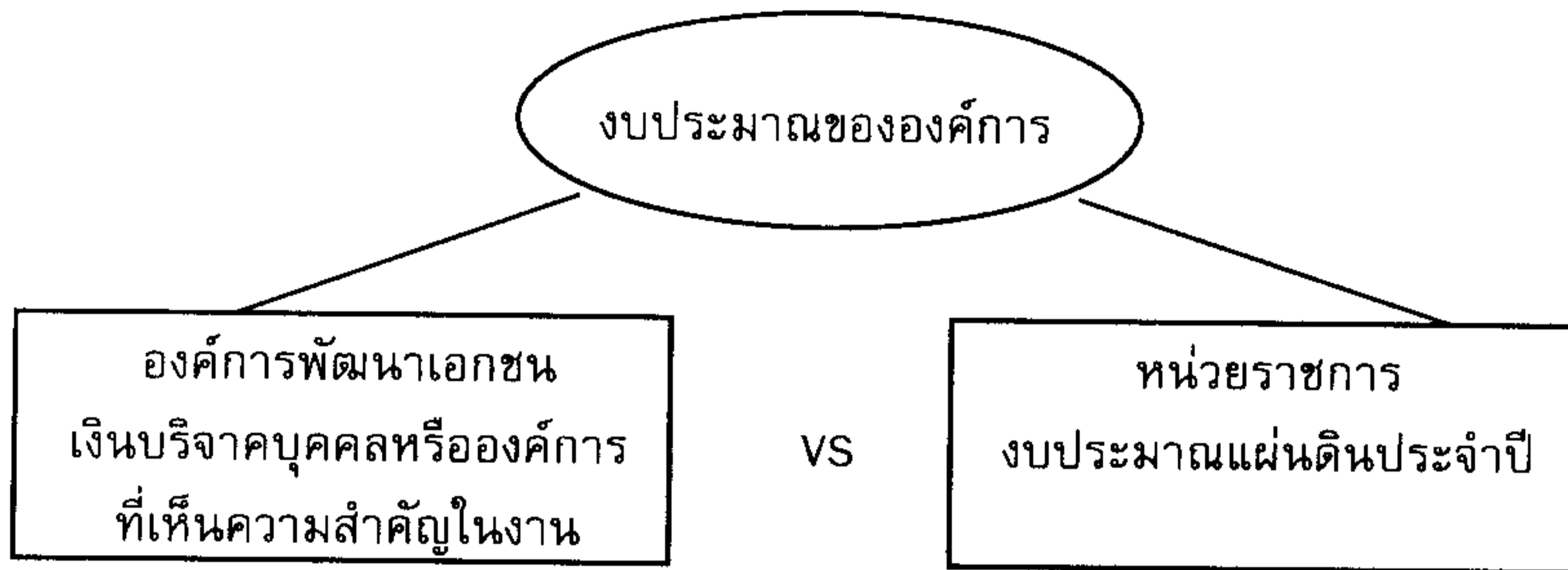

สำหรับความแตกต่างในประเด็นอื่น ๆ ได้แก่ สิ่งที่ต้องการให้ความสำคัญ องค์การที่มุ่งหวังกำไรจะให้ความสำคัญกับสินค้าและบริการ ในขณะที่องค์การพัฒนาเอกชนจะให้ความสำคัญกับสิ่งที่มักจะเป็นนามธรรม จับต้องไม่ได้ อาทิ แนวความคิดในการรณรงค์ให้มีความตระหนักในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เป็นต้น หรือการประเมินผลการดำเนินงานขององค์การ ที่องค์การที่มุ่งหวังกำไรจะสามารถประเมินผลในเชิงปริมาณได้อย่างชัดเจน อาทิ ยอดขาย รายได้ กำไรสุทธิ กำไรต่อหุ้น ในขณะที่องค์การพัฒนาเอกชนจะไม่สามารถประเมินผลในเชิงปริมาณที่ชัดเจน แต่สามารถประเมินผลในเชิงคุณภาพ เช่น สภาพความพิการของเด็กพิการทางสมอง ที่มูลนิธิเพื่อเด็กพิการได้ฟื้นฟูบำบัดให้ดีขึ้น หรือสภาพของเด็ก ๆ ในชนบทที่เคยขาดสารอาหาร แต่เมื่อโครงการแต่น้องผู้หิวโหย มูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก ได้เข้าไปดำเนินกิจกรรมอาหารกลางวัน ก็ทำให้เด็ก ๆ มีสุขภาพที่แข็งแรงสมบูรณ์ขึ้น

การเปรียบเทียบขององค์การพัฒนาเอกชนกับหน่วยราชการ

ความสอดคล้องขององค์การพัฒนาเอกชนกับหน่วยราชการ ที่ทำหน้าที่ด้านสวัสดิการสังคม คือ องค์การทั้ง 2 รูปแบบ มีเป้าหมายของการก่อตั้งและดำเนินงานเป็นเป้าหมายเดียวกัน คือ มุ่งที่จะให้บริการกับประชาชนทั่วไป ตลอดจนกลุ่มผู้ด้อยโอกาสต่างๆ เช่น เด็กกำพร้า เด็กพิการ สตรีที่ถูกละเมิดสิทธิ หรือผู้ใช้แรงงานที่ถูกนายจ้างเอาเปรียบ ให้กลุ่มเป้าหมายต่างๆ เหล่านี้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ความแตกต่างประการสำคัญที่พบเมื่อเปรียบเทียบระหว่างองค์การพัฒนาเอกชนกับหน่วยราชการ คือ งบประมาณ โดยที่หน่วยราชการแต่ละแห่งที่สังกัดกระทรวงต่าง ๆ จะได้รับงบประมาณจากงบประมาณแผ่นดินประจำปี ซึ่งได้รับการพิจารณาและอนุมัติจากสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา ในขณะที่องค์การพัฒนาเอกชนจะได้รับงบประมาณจากเงินบริจาคที่มีผู้ตระหนักถึงความสำคัญในงานของมูลนิธิ ชมรม หรือสมาคมแห่งต่าง ๆ ได้บริจาคเพื่อให้้องค์การเหล่านั้น ๆ ได้ใช้ในการดำเนินงาน

ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นนั้น คงจะทำให้ผู้อ่านได้รู้จักองค์การพัฒนาเอกชนอย่างชัดเจนขึ้น จากเดิมที่อาจเกิดความสับสนว่า องค์การในลักษณะนี้คือหน่วยงานใด ทำงานอะไร เป็นหน่วยราชการใช่หรือไม่ มีส่วนเกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนทั่วไปอย่างไร ยิ่งไปกว่านั้นท่านยังอาจจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับองค์การพัฒนาเอกชนในฐานะต่าง ๆ กัน อาทิ ให้การสนับสนุนการดำเนินงานโดยการเป็นผู้บริจาค เป็นอาสาสมัคร หรือแม้กระทั่งเป็นผู้รับบริการจากองค์การแห่งต่าง ๆ ในสถานการณ์ที่แตกต่างกันไป ดังเช่น

- ※ เป็นผู้บริจาคโลหิตให้กับศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย หรือในทางตรงกันข้ามก็อาจจะต้องการโลหิตเพื่อใช้ในการผ่าตัด
- ※ เป็นผู้บริจาคทุนการศึกษา แบบเรียน หนังสือให้กับองค์การที่ทำงานช่วยเหลือเด็กผู้ด้อยโอกาสหลาย ๆ แห่ง
- ※ เป็นอาสาสมัครในการอ่านหนังสือลงเทปให้กับห้องสมุดคลอฟิลด์เพื่อคนตาบอด หรือห้องสมุดของสมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทย
- ※ ฯลฯ

ความกระจ่างเหล่านี้คงจะทำให้ท่านเห็นถึงความสำคัญขององค์การพัฒนาเอกชนที่มีต่อสังคมโดยส่วนรวมได้อย่างชัดเจนขึ้น

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กาญจนา ตั้งชลทิพย์, กลุ่มและองค์กรสาธารณประโยชน์ ในสังคมไทย ในชบวนการ
ประชาสังคมไทย: ความเคลื่อนไหวภาคพลเมือง อนุชาติ พวงสำลี และ
กฤตยา อาชวนิจกุล บรรณาธิการ, กรุงเทพมหานคร: บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้ง
แอนด์ พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2542.
- ชนบพันธุ์ ตั้งมณี, การจัดการผลิตภัณฑ์สำหรับองค์การที่ไม่หวังกำไร ในเอกสารการ
สอนชุดวิชา การจัดการผลิตภัณฑ์และราคา นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2536.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ รายงานการสำรวจองค์การเอกชนที่ไม่แสวงหากำไร, 2541.

ภาษาอังกฤษ

- Carl Mcdaniel, Jr and William R. Darden, **Marketing**, Massachusetts: Allynand
Bacon Inc., 1987.
- Charles W. Lamb. JR **Marketing** California: Addison-Wesley Publishing Company,
1986.
- Louis E. Boone and David L Kurta, **Contemporary Marketing**. Fourth edition.
New York: The Dryden Press, 1983.

